

Stanisław Ossowski
w pełnym blasku

Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego

Stanisław Ossowski w pełnym blasku

Suplement do Dzieł

opracował Antoni Sułek

Wydawnictwo Naukowe Scholar
Warszawa 2016

Seria: W Kręgu Stanisława Ossowskiego

Recenzent: prof. dr hab. Włodzimierz Winclawski

Projekt okładki: Marta Kurczewska

Redaktor prowadzący: Łukasz Żebrowski

Redakcja i korekta: Dorota Kassjanowicz

Zdjęcie Stanisława Ossowskiego z archiwum Uniwersytetu Warszawskiego,
druga połowa lat czterdziestych, autor nieznan

Copyright © 2016 by Uniwersytet Warszawski

Copyright © 2016 by Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa

Praca powstała w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego
w ramach projektu badawczego „W kręgu Stanisława Ossowskiego.
Warszawska szkoła socjologii”, finansowanego przez Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego z funduszy Narodowego Programu
Rozwoju Humanistyki w latach 2014–2019 (0056/NPRH3/H11/82/2014)

**NARODOWY PROGRAM
ROZWOJU HUMANISTYKI**

ISBN 978-83-7383-803-1

ISBN 978-83-7383-834-5 (seria)

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa
tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej, w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Jerzy Łazarski*)

Druk i oprawa: KM Druk, Łódź

Spis treści

Wprowadzenie (<i>Antoni Sulek</i>)	9
--	---

Część I

Z pism młodzieńczych

Jakie jest znaczenie filozofii dla życia? (1916).....	23
3 Maja w Polsce Odrodzonej (1919)	24
Religia i Ojczyzna (1919)	26
Prawo i rewolucja (1919).....	36
Działalność Koła Filozoficznego Studentów Uniwersytetu Warszawskiego w ciągu pierwszych trzech lat akademickich, 1915–1918 (1923).....	46

Część II

Od filozofii i literatury ku socjologii

Z psychologii bohaterów dramatu romantycznego w Polsce (ok. 1925).....	63
Społeczne uwarunkowania postaw estetycznych w społeczeństwie kapitalistycznym (1938–1939)	71
O pojęciu pokrewieństwa naturalnego jako bazy pewnych grup społecznych (1940).....	84

Część III

W sprawach publicznych I

Demokracja, dogmat – a przyszłość kultury (Z powodu artykułu pt. <i>Doba współczesna</i> w trzecim zeszycie „Pamiętnika Warszawskiego”) (1929)	93
Polski nacjonalizm a polska iłowajszczyzna (1936).....	99

Nowa grupa etniczna wśród pracowników szkół akademickich (1939).....	101
Na tle wydarzeń kieleckich (1946).....	104
Zagadnienie Palestyny. Wypowiedź w ankiecie „Przełomu” w sprawie walki narodu żydowskiego (1947).....	114

Część IV

Nauka: projekty i efekty

Projekt pracowni badań nad sztuką w filii Kijowskiej Akademii Nauk we Lwowie (1940).....	119
Wniosek Polskiego Instytutu Socjologicznego do UNESCO (1946).....	122
Uwagi dotyczące studiów socjologicznych w uniwersytetach (1948).....	124
Z działalności badawczej ośrodka socjologicznego przy Uniwersytecie Warszawskim, 1947–1948 (1948).....	129
W sprawie udziału polskiej socjologii w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Socjologów (1949).....	132
Edukacja w Polsce okupowanej przez nazistów (1949).....	135
W sprawie egzaminów wstępnych na Uniwersytecie (1950).....	138
Protokół z posiedzenia Podsekcji Filozofii i Nauk Społecznych Kongresu Nauki Polskiej (1951).....	142
Plan prac badawczych zespołowej Katedry Historii Kultury (1951).....	150
Uwagi o prowadzeniu seminarium dla starszych studentów na Wydziale Filozoficzno-Społecznym (1952).....	155
Projekt ośrodka badań w zakresie kultury (1956).....	166
Pisałem do szuflady (1957).....	169
Projekt rozwoju Sekcji Socjologicznej UW (1959).....	172

Część V
W sprawach publicznych II

Taktyka i kultura (1956)	181
Idee i programy. Z zagadnień współczesnej kultury socjalistycznej (1958).....	193
Jak wytłumaczyć tę propagandę? (1960)	204
Problematyka swobody słowa w dyskusjach naukowych (1961).....	208

Część VI
Ekspertyzy dla sądów

Ekspertyza wydawnictw Świadków Jehowy (1959)	219
Ocena socjologiczna końcowego fragmentu przemówienia adwokata Brojdesa w procesie Dedy i innych w Kielcach (1961).....	224

Część VII
Listy

Do i od Bertranda Russella (1922)	229
Do Mieczysława Gębarowicza (1941)	241
Do Józefa Chałasińskiego (1945).....	242
Do Tadeusza Szczurkiewicza (1948)	244
Do Niny Assorodobraj-Kuli (1948, 1956).....	246
Do Jana Dembowskiego (1950)	250
Do i od Jana Szczepańskiego (1955)	254
Indeks osób	257